กาญจนบุรี

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ: ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : มันสำปะหลัง

พื้นที่เป้าหมาย : 22,201 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 1,067 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง : บ้านหินแด้น หมู่ที่ 3 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : Latitude 13.77672 Longitude 99.40774

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 2562 : ระดับ A

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้:

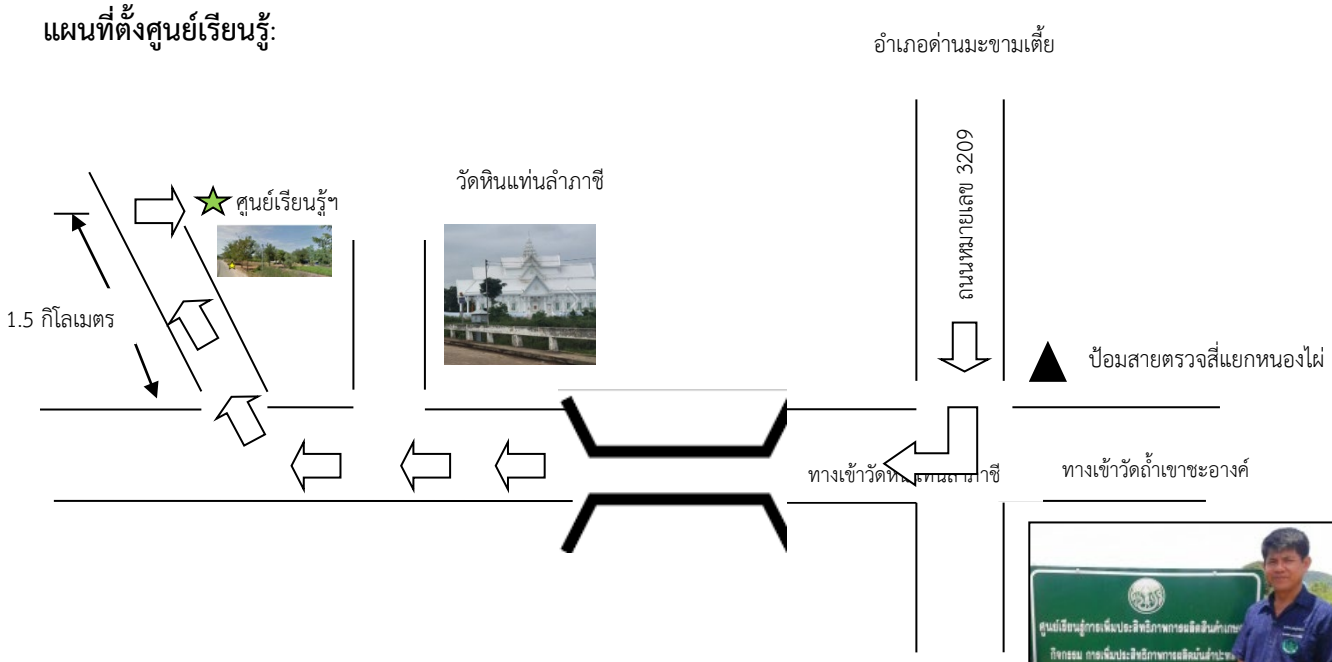

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้: นายอนุวัฒน์ วรวงษ์ อายุ 46 ปี

บ้านเลขที่ 386 หมู่ที่ 3 ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์: 087-1592059

สถานการณ์ของพื้นที่: ตำบลหนองไผ่ อำเภอด่านมะขามเตี้ย จังหวัดกาญจนบุรี ปลูกมันสำปะหลังอยู่ในเขตพื้นที่ความเหมาะสมสูง(S1) จำนวน 519 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 9.34 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด เขตพื้นที่เหมาะสมปานกลาง(S2) จำนวน 3,938 ไร่ คิดเป็นร้อยละ 70.91 ของพื้นที่ปลูกทั้งหมด ผลผลิตเฉลี่ยอยู่ที่ 3–5 ตันต่อไร่ ต้นทุนรวมอยู่ที่ 1,300 - 1,500บาทต่อตัน

- ผลผลิตต่อไร่ยังต่ำกว่าเป้าหมายของการพัฒนาการผลิตมันสำปะหลังของประเทศ(5 ตันต่อไร่)
- ต้นทุนการผลิตอยู่ในระดับต่ำกว่าภาพรวมของประเทศ (1,798 บาทต่อตัน)

- สาเหตุที่ทำให้ผลผลิตที่ได้ต่ำกว่าค่าเฉลี่ย เนื่องจาก เกษตรกรไม่มีการปรับปรุงดิน ขาดความรู้ความเข้าใจเรื่อง ดิน ปุ๋ย ที่เหมาะสมกับการเพาะปลูก เทคนิควิธีการเพิ่มประสิทธิภาพการผลิต

แนวทางการพัฒนา: - การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังโดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
- การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง
- การเฝ้าระวังการระบาดของเพลี้ยแป้งสีชมพู และไรแดงในมันสำปะหลัง
- การเฝ้าระวังโรคใบด่างมันสำปะหลัง

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้: มีทีมงานของศูนย์เรียนรู้ฯที่สามารถถ่ายทอดความรู้และเพิ่มศักยภาพในการเป็นผู้นำด้านการเกษตร มีนวัตกรรมที่เกิดการคิดค้น ทดลอง จนเป็นผลิตภัณฑ์ของศูนย์เรียนรู้ฯ เช่น น้ำหมักชีวภาพ

การนำไปใช้ประโยชน์ : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตและลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

หลักสูตรการเรียนรู้: 1. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง
2. การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและการผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง
3. การผลิตปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืช
4. การผลิตสารชีวภัณฑ์ควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ฐานการเรียนรู้ :

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

โดยการใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน มีการบูรณาการร่วมกับหน่วยงานในสังกัดกระทรวงเกษตรและสหกรณ์ถ่ายทอดความรู้การวิเคราะห์ตัวอย่างดิน การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังในพื้นที่ตำบลหนองไผ่ที่ผ่านการวิเคราะห์ข้อมูลด้าน คน พื้นที่ สินค้า รวมถึง เทคนิคการปลูกการเพิ่มผลิตมันสำปะหลังที่ประสบความสำเร็จในพื้นที่และแลกเปลี่ยนความรู้แก่ผู้เรียน

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การผสมปุ๋ยเคมีใช้เอง

ให้ความรู้และสาธิตการผสมปุ๋ยเคมีจากแม่ปุ๋ยตามสูตรต่างๆ เพื่อให้เกษตรกรมีความรู้ความเข้าใจในการใช้ปุ๋ยเคมี สามารถนำไปปฏิบัติ เป็นการเพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนได้อย่างมีประสิทธิภาพ

ฐานการเรียนรู้ที่ ๓ การผลิตปุ๋ยหมักเพื่อลดต้นทุนการผลิตพืช

สาธิตการทำปุ๋ยหมักจากเศษวัสดุทางการเกษตรเพื่อนำไปใช้ในการปรับปรุงคุณภาพของดิน เพิ่มผลผลิตและลดต้นทุนการผลิต โดยทีมงานของศูนย์เรียนรู้ฯที่มีความรู้ความเข้าใจและสามารถถ่ายทอดความรู้ให้แก่ผู้เรียนอย่างเต็มศักยภาพโดยบูรณาการร่วมกันกับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหนองไผ่

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 ฐานการผลิตสารชีวภัณฑ์ควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืช

ร่วมกับศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองไผ่สาธิตและฝึกปฏิบัติการผลิตสารชีวภัณฑ์เพื่อควบคุมและป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยนำองค์ความรู้การผลิตน้ำหมักสมุนไพรกำจัดศัตรูพืชในพื้นที่ตำบลหนองไผ่มาประยุกต์เป็นสูตรของศูนย์เรียนรู้ฯที่นำไปใช้ได้จริงในพื้นที่อย่างมีประสิทธิภาพรวมถึงการผลิตเชื้อราไตรโคเดอมาและบิวเวอร์เรียใช้ในพื้นที่อย่างต่อเนื่อง

แปลงเรียนรู้ :

แหล่งศึกษาดูงาน :

เครือข่าย: ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองไผ่, ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหนองไผ่
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลด่านมะขามเตี้ย
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลจรเข้เผือก
ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลกลอนโด
วิสาหกิจชุมชนกลุ่มหน่อไม้ฝรั่ง
วิสาหกิจชุมชนแก้วกานดากาญจนบุรี
วิสาหกิจชุมชนไผ่ล้อมรัก 11
วิสาหกิจกลุ่มเกษตรพัฒนา 95
ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลกลอนโด
ศูนย์เรียนรู้เกษตรทฤษฎีใหม่ตำบลหนองไผ่

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร: น.ส.เสาวลักษณ์ อารมณ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์: 082-2450939

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : กล้วยไข่

พื้นที่เป้าหมาย : 385 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 49 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง: บ้านพุถ่อง หมู่ 1 ตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : Latitude 14.55885 Longitude 98.74905

ระดับการพัฒนาของศูนย์ ปี 2561 : ระดับ A

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

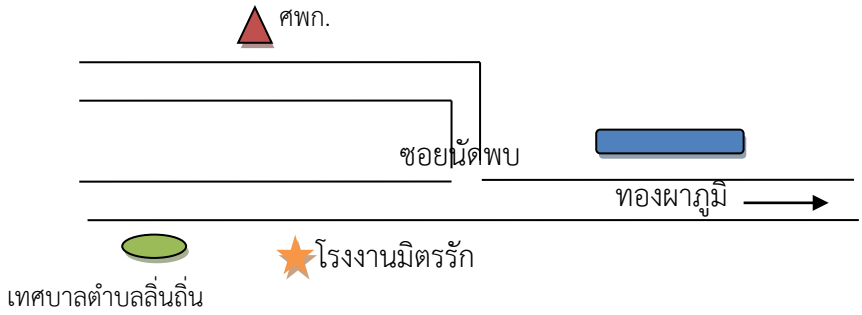

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายวีระ โชวเซ็ง

บ้านเลขที่ 30/4 หมู่ 1 ตำบลลิ่นถิ่น อำเภอทองผาภูมิ จังหวัดกาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์ : 089 258 5825

สถานการณ์ของพื้นที่ :

- พืชเศรษฐกิจหลักในพื้นที่ตำบลลิ่นถิ่น นอกจากยางพารา มันสำปะหลัง และข้าวโพดเลี้ยงสัตว์
- พืชเศรษฐกิจที่สำคัญอีกชนิดหนึ่งคือ กล้วยไข่ โดยเกษตรกรปลูกเพื่อการส่งออกเป็นส่วนใหญ่ มีพื้นที่ปลูกประมาณ 1,000 ไร่
- เกษตรกรเริ่มหันมาใช้ปุ๋ยอินทรีย์ ลดการใช้ปุ๋ยเคมี

แนวทางการพัฒนา : 1. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยอินทรีย์แทนการใช้ปุ๋ยเคมี

2. ส่งเสริมให้เกษตรกรผลิตปุ๋ยอินทรีย์ใช้เอง

3. ส่งเสริมให้เกษตรกรใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เทคโนโลยีการผลิตกล้วยไข่ (ส่งออก)

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตกล้วยไข่ และส่งเสริมการใช้ปุ๋ยอินทรีย์

หลักสูตรการเรียนรู้: 1. การผลิตปุ๋ยอินทรีย์

2. เทคโนโลยีการผลิตกล้วยไข่

ฐานการเรียนรู้ :

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การผลิตปุ๋ยอินทรีย์ ปุ๋ยอินทรีย์ เป็นปุ๋ยที่มีความสำคัญต่อการปรับปรุงดิน และให้แร่ธาตุอาหารแก่พืช เพราะประกอบด้วยอินทรียวัตถุ และแร่ธาตุต่าง ๆ ที่จะทำให้ดินมีสภาพดีขึ้น พร้อมช่วยให้พืชเจริญเติบโตได้อย่างเหมาะสม

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การเลี้ยงสัตว์ นอกจากมีการปลูกพืชแล้วเรายังส่งเสริมให้เกษตรกรมีการเลี้ยงสัตว์ควบคู่ไปด้วย คือ การเลี้ยงกบในบ่อ เพื่อนำมาปรุงเป็นอาหารรับประทานได้

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 เทคโนโลยีการผลิตกล้วยไข่ (ส่งออก) กล้วยไข่ เป็นผลไม้ที่นิยมผู้บริโภคกันทั่วไป เนื่องจากมีรสชาติดี ลักษณะการเรียงตัวของผลและสีผลสวยสะดุดตา ปัจจุบันส่งออกจำหน่ายต่างประเทศมากขึ้น ตลาดที่สำคัญ คือ จีน และฮ่องกง ซึ่งในฐานการเรียนรู้จะประกอบด้วย

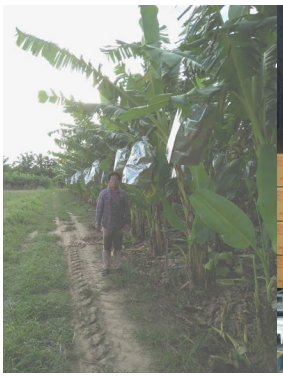

- วิธีการปลูกคัดเลือกหน่อพันธ์สมบูรณ์ขุดหลุมปลูกขนาด 50x50x50 ซม. รองก้นหลุมด้วยดินผสมปุ๋ยคอก

- การปฏิบัติดูแลรักษาการพรวนดิน ภายหลังปลูกกล้วยไข่ประมาณ 1 เดือน ควรรีบทำการพลิกดินให้ทั่วทั้งแปลงปลูก เพื่อให้ดินเก็บความชื้นจากน้ำฝนไว้ให้มากที่สุด และเป็นการกำจัดวัชพืชไปด้วย ขณะที่รากกล้วยยังขยายไปไม่มากนัก

- การกำจัดวัชพืชควรกำจัดวัชพืชปีละ 3 ครั้ง ครั้งแรกพร้อม ๆ กับการพลิกดิน ส่วนครั้งที่ 2 และ 3 ให้พิจารณาจากปริมาณวัชพืช แต่จะทำก่อนที่ต้นกล้วยตกเครือ

- การใส่ปุ๋ยอินทรีย์ 1 ครั้งก่อนปลูกอัตรา 3-5 กิโลกรัม/หลุม ใส่ปุ๋ยเคมี 4ครั้ง ครั้งที่1 และ2 ใส่ปุ๋ยสูตร 46-0-0 หรือ 46-0-0 + 16-20-0 อัตรา 125-250 กรัม/ต้น/ครั้ง หลังจากปลูก 1 และ 3 เดือน ซึ่งเป็นระยะที่กล้วยมีการเจริญเติบโตทางลำต้น ครั้งที่ 3 จะให้ปุ๋ยเคมีภายหลังจากปลูก 5 เดือน ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 15-15-15 หรือ 8-24-24อัตรา 125-250 กรัม/ต้น/ครั้ง ครั้งที่ 4 จะให้ปุ๋ยในช่วงที่กล้วยอายุได้ 7 เดือน ให้ปุ๋ยเคมีสูตร 13-13-21 อัตรา125-250 กรัม/ต้น/ครั้ง

เทคนิคที่ควรทราบ

- การพูนโคนโดยการโกยดินเข้าสุมโคนกล้วย ช่วยลดปัญหาการโค่นล้มของต้นกล้วยเมื่อมีลมแรง โดยเฉพาะต้นตอที่เกิดขึ้นระยะหลังโคนจะลอยขึ้นทำให้กล้วยโค่นล้มลงได้ง่าย

- การแต่งหน่อหลังปลูกกล้วยประมาณ 5 เดือน ทำการปาดหน่อ ทุก 20-30 วัน ครั้งแรก ปาดเฉียงตัดขวางลำต้นเอียงทำมุม 45 องศา สูงจากโคนต้นประมาณ 4-5 นิ้ว ครั้งต่อไปให้รอยปาดครั้งใหม่อยู่ทิศทางตรงข้าม กับรอยปาดครั้งแรก หลังจากนั้นอีกประมาณ 20-30 วัน จึงเฉือนหน่อครั้งที่ 2 ให้รอบ เฉือนครั้งใหม่อยู่ทิศทางตรงข้าม กับรอยเฉือนครั้งก่อน และให้รอยเฉือน มุมล่างสุดครั้งใหม่อยู่สูงจากรอยเฉือนมุมบนครั้งก่อน 4-5 นิ้ว ทำการแต่งหน่อเช่นนี้ไปเรื่อย ๆ จนกว่า จะถึงกล้วยตอต่อไป หรืออาจขุดหน่อไว้สำหรับปลูกใหม่หรือขายก็ตาม

แปลงเรียนรู้:

เครือข่าย : ศูนย์จัดการดินและปุ๋ยชุมชนตำบลลิ่นถิ่น

เจ้าหน้าที่กรมส่งเสริมการเกษตร : นางสาวขนิษฐา บุญคำมา ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 065-715-3832

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ :ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้า อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 55,390 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 3,307 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง:บ้านต้นมะม่วง หมู่ที่ 1 ตำบลบ้านใหม่ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : Longitude 99.63694 Latitude 13.94168

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 256๒ : ระดับ B

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

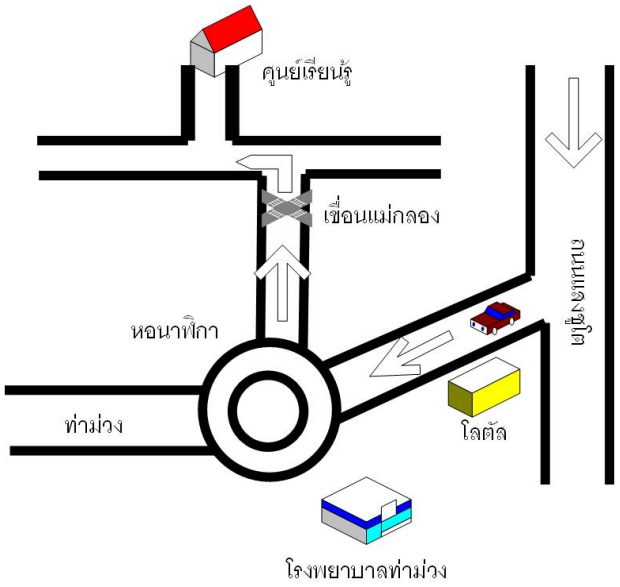

เกษตรกรต้นแบบ

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ :นายสมพร ตั้งมั่น อายุ 5๕ ปี
บ้านเลขที่ 75/1 หมู่ที่ 1ตำบลบ้านใหม่ อำเภอท่าม่วง จังหวัดกาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์: ๐๙๘๓๒๗๒๖๕๔

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลบ้านใหม่ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวร้อยละ 89 และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (S1) ร้อยละ 98.56

- โดยปลูกข้าวเพื่อจำหน่ายข้าวเปลือก เก็บไว้ทำพันธุ์ และการบริโภค
- แต่ประสบปัญหาต้นทุนการผลิตสูง (เมล็ดพันธุ์, ปุ๋ยเคมี, ยาเคมี)

แนวทางการพัฒนา :ลดต้นทุนการผลิตข้าว ซึ่งเกษตรกรมีต้นทุนการผลิตข้าว เฉลี่ยไร่ละ 5,๕๕๐ บาท โดยมีเป้าหมายลดต้นทุนไร่ละ ๕๕๐ บาท

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : ใช้เทคโนโลยีการผลิตข้าวที่เหมาะสมกับพื้นที่

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตข้าว

หลักสูตรการเรียนรู้: **• ลดปริมาณเมล็ดพันธุ์ข้าว** **• ลดการใช้ปุ๋ยเคมี (ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน)**
• ลดการใช้ยาเคมี **• เพิ่มความอุดมสมบูรณ์ให้แก่ดิน โดยการใช้ปุ๋ยพืชสด ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ**
• ปฏิบัติตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง **• ปฏิบัติโดยการทำบัญชีครัวเรือน**

ฐานการเรียนรู้: 1. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่าโดยการทำนาแบบเปียกสลับแห้ง

๒.การใช้ข้าวพันธุ์ส่งเสริม พันธุ์สุพรรณบุรี ๑ อัตราการใช้ ๑๕ กก./ไร่

๓.การทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ เพื่อลดต้นทุนการใช้ปุ๋ยเคมี โดยเน้นการใช้ปุ๋ยสูตร ถูกอัตรา ถูกเวลา ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินและทำปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพ สูตรต่างๆ เพื่อลดปริมาณการใช้ปุ๋ยเคมี

4. การป้องกันกำจัดศัตรูพืชโดยแบบIPM /การจัดทำแปลงพยากรณ์/การใช้สารชีวภัณฑ์ร่วมกับการใช้สารเคมี

5. การทำเศรษฐกิจพอเพียง/ทฤษฎีใหม่ตามแนวพระราชดำริ

6. การปรับปรุงดินหลังการเก็บเกี่ยวโดยการปลูกพืชตระกูลถั่ว ปอเทือง แล้วไถกลบ จะทำให้ดินร่วนซุย สามารถลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้อีกทางหนึ่ง

แปลงเรียนรู้ : ข้าว

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร: 1. นางสาวสิริวรรณ สุวรรณ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการพิเศษ 086-3569599

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 66,493 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 4,769 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง:บ้านหนองงู หมู่ที่ 11 ตำบลพระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด: Latitude 14.00848 Longitude 99.77446

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 2562 : ระดับ A

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

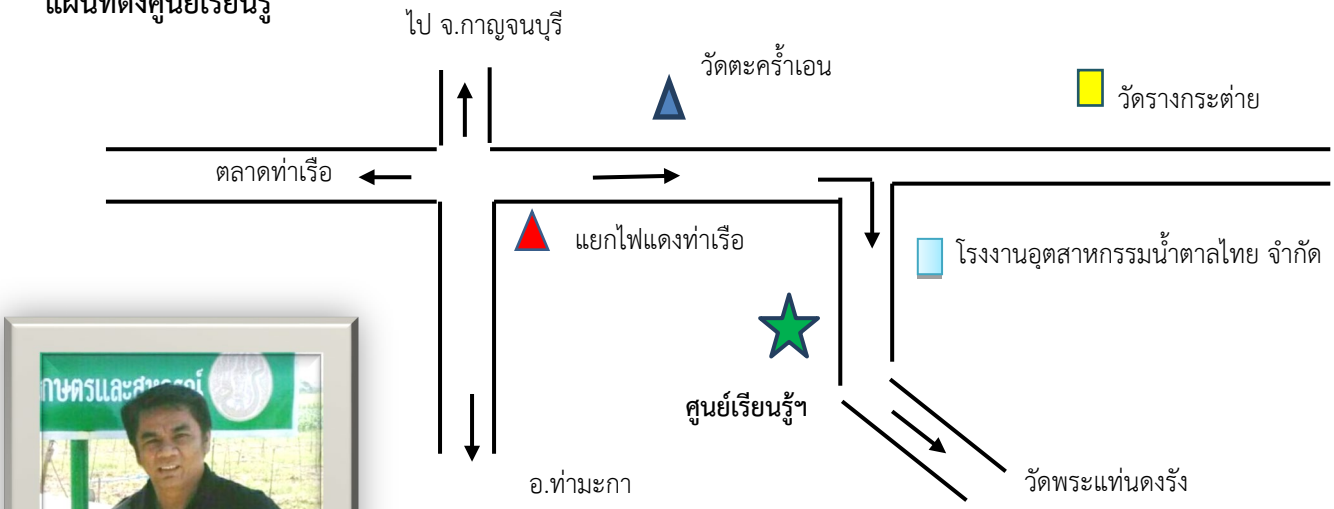

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายสมชาย อาจปักษา อายุ 44 ปี

บ้านเลขที่ 16 หมู่ที่ 11 ตำบลพระแท่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์: 098-6649166

สถานการณ์ของพื้นที่ :

- เกษตรกรในพื้นที่ตำบลพระแท่น ส่วนใหญ่ปลูกข้าวร้อยละ 70 และพื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกข้าว (S1 และS2) ร้อยละ 94.50

- เกษตรกรส่วนใหญ่ปลูกข้าวพันธุ์ปทุมธานี 1 ซึ่งให้ผลผลิตสูงแต่มีข้อเสียคือไม่ต้านทานโรคและแมลง

- ต้นทุนการผลิตข้าวสูง เฉลี่ยไร่ละ 5,680 บาท เนื่องจากการใช้ปัจจัยการผลิตมาก ดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ราคาปุ๋ยและสารเคมีแพง และโรคแมลงระบาด

- สภาพพื้นที่มีจุดเด่น คือ มีคลองส่งน้ำการคมนาคมสะดวก และมีแหล่งรับซื้อผลผลิตทางการเกษตรอยู่ภายในพื้นที่

แนวทางการพัฒนา : - ลดต้นทุนการผลิต โดยมีเป้าหมายลดต้นทุนการผลิตข้าวไร่ละ 568 บาท

- การผลิตข้าวคุณภาพ ปลอดสารเคมี (GAP) บรรจุถุงพร้อมจำหน่าย

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้:การลดต้นทุนการผลิตข้าว

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตข้าว

หลักสูตรเรียนรู้: 1. วิเคราะห์ต้นทุนการผลิตข้าว
2. การเรียนรู้โรคและศัตรูข้าวที่สำคัญ
3. วิธีการสำรวจสถานการณ์การระบาด
4. การผลิตเชื้อราไตรโคเดอร์มา
5. การผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้ในนาข้าว
6. การคัดเมล็ดพันธุ์ข้าวผ่านน้ำเกลือ
7. การสกัดสารสะเดาจากแอลกอฮอล์
8. การใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี เพื่อลดต้นทุน

ฐานการเรียนรู้:

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การทำปุ๋ยหมัก

วิทยากรหลัก นายยศ พวงมาลัย

วิทยากรสนับสนุนนายวิเชียร ชินเจริญทรัพย์

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เวลาในการเรียนรู้ 1 ชั่วโมง 30 นาที

ประเด็น - ธาตุอาหารในดิน
- ประโยชน์การใช้ปุ๋ยหมัก
- ขั้นตอนในการทำปุ๋ยหมัก

ฐานการเรียนรู้ที่ 2. การสกัดสารสะเดา

วิทยากรหลัก นายปรีชา ตัวมูล

วิทยากรสนับสนุน นายวิเชียร ชินเจริญทรัพย์

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เวลาในการเรียนรู้1 ชั่วโมง 30 นาที

ประเด็น - การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
- ประโยชน์การใช้สารสกัดสะเดา
- ขั้นตอนในการทำสารสกัดสะเดา

ฐานการเรียนรู้ที่ 3. การขยายเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า และบิวเวอร์เรีย

วิทยากรหลัก นางภาณี คงคา

วิทยากรสนับสนุนนายวิเชียร ชินเจริญทรัพย์

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เวลาในการเรียนรู้ 2 ชั่วโมง

ประเด็น - การป้องกันกำจัดศัตรูข้าว
- ประโยชน์การใช้สารชีวภัณฑ์
- ขั้นตอนในการทำสารชีวภัณฑ์

ฐานเรียนรู้ที่ 4. การทำบัญชี

วิทยากรหลัก นายสมชาย อาจปักษา

วิทยากรสนับสนุน นายวิเชียร ชินเจริญทรัพย์

ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เวลาในการเรียนรู้ 2 ชั่วโมง

ประเด็น - ประโยชน์การจัดทำบัญชี

- การจัดทำบัญชีครัวเรือน

-การจัดทำบัญชีต้นทุนการผลิต

แปลงเรียนรู้เกษตรกรต้นแบบ: เรื่องการลดต้นทุนการผลิตข้าวเจ้าไม่ไวแสง (พันธุ์ข้าวปทุมธานี1) พื้นที่ปลูก 2 ไร่ 2 งาน ตำแหน่งพิกัดทางตะวันออก : 583608 ตำแหน่งพิกัดทางเหนือ : 1548937

เครือข่าย : 1. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลดอนชะเอม อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

2. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลท่ามะกา อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

3. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลท่าไม้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

4. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลหนองลาน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

5. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลอุโลกสี่หมื่น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

6. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลท่าเรือ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

7. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลยางม่วง อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

8. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลดอนขมิ้น อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

9. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลตะคร้ำเอน อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

10. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลหวายเหนียว อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

11. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลพงตึก อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

12. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลท่าเสา อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

13. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลโคกตะบอง อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

14. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลเขาสามสิบหาบ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

15. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลแสนตอ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

16. ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร ตำบลสนามแย้ อำเภอท่ามะกา จังหวัดกาญจนบุรี

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายวิเชียร ชินเจริญทรัพย์ ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ
เบอร์โทรศัพท์ : 085-1716132

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : มันสำปะหลัง

พื้นที่เป้าหมาย : 88,822 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 3,552 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 2 บ้านวังสิงห์ ตำบลสิงห์ อำเภอไทรโยค จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : Latitude 14.07857 Longitude 99.22893

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 2560 : ระดับ A

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายยอด อิ่มพลับ

เบอร์โทรศัพท์ : 086-6137462

สถานการณ์ของพื้นที่ : ประชากรในชุมชนตำบลสิงห์ส่วนใหญ่ประกอบอาชีพเกษตรกร พืชเศรษฐกิจหลัก ได้แก่ มันสำปะหลัง อ้อยโรงงาน ยางพารา พืชผักสวนครัว และไม้ผลต่างๆ เป็นต้น คิดเป็นร้อยละ 80 ของประชากรทั้งหมด ที่ผ่านมาประสบปัญหา

- ผลผลิตต่อไร่ต่ำ ต้นทุนการผลิตสูงขึ้น ราคาผลผลิตตกต่ำ

- การปลูกพืชเชิงเดี่ยวชนิดเดียวติดต่อกันเป็นเวลานาน ความอุดมสมบูรณ์ของดินลดลง ขาดการปรับปรุงบำรุงดิน
- การใช้สารเคมีทางการเกษตรที่ไม่เหมาะสม มีสารพิษตกค้างในดินทำโครงสร้างดินเสีย ทำให้มีการใช้ปัจจัยการผลิตเพิ่มมากขึ้น ต้นทุนก็เพิ่มขึ้นตามไปด้วย

แนวทางการพัฒนา : การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลังซึ่งเกษตรกรใช้ต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง เฉลี่ยไร่ละ 5,450บาท โดยมีเป้าหมายลดต้นทุนการผลิตจำนวน 1,150 บาท

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

หลักสูตรเรียนรู้ : 1. การลดต้นทุน-เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง
2. การทำปุ๋ยหมักคุณภาพสูง
3. การเพาะเห็ด
4. การเลี้ยงไก่ไข่
5. การทำบัญชีครัวเรือน

ฐานการเรียนรู้:

<u>1. ฐานการผลิตปุ๋ยหมักคุณภาพสูง</u>

เพื่อลดการใช้ปุ๋ยเคมีได้แก่สาธิตการผลิตปุ๋ยหมักแบบไม่กลับกองและการทำปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง โดยเกษตรกรได้ร่วมกันลงมือทำปุ๋ยดังกล่าวจนเสร็จสิ้นกระบวนการ เมื่อปุ๋ยสามารถนำไปใช้ได้แล้วทางกลุ่มได้นำกลับไปทดลองใช้ในแปลงของตนเอง

<u>2. ฐานการเลี้ยงไก่ไข่</u>

การเลี้ยงไก่ไข่ เพื่อเป็นแหล่งอาหารในครัวเรือน และใช้พื้นที่น้อย เสริมสร้างรายได้ในช่วงระหว่างรอเก็บเกี่ยวผลผลิตหลัก

3. ฐานการเพาะเห็ดนางฟ้าภูฐาน

การเพาะเห็ด เพื่อเป็นแหล่งอาหารในครัวเรือน และใช้พื้นที่น้อย เสริมสร้างรายได้ในช่วงระหว่างรอเก็บเกี่ยวผลผลิตหลัก

4. ฐานการเลี้ยงปลาดุก

การเลี้ยงปลาดุก เพื่อเป็นแหล่งอาหารในครัวเรือน และใช้พื้นที่น้อย เสริมสร้างรายได้ในช่วงระหว่างรอเก็บเกี่ยวผลผลิตหลัก

5.แปลงเรียนรู้การปลูกมันสำปะหลัง

ศพก.เครือข่าย 11 เครือข่าย

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร: น.ส.ดวงหทัย สุขกิจ ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 091-2796199

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : มันสำปะหลัง

พื้นที่เป้าหมาย : 42,687 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 1,708 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง : บ้านหนองตาพุก หมู่ที่ 9 ตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด: Latitude14.18545 Longitude99.49612

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 2560 : ระดับ A

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

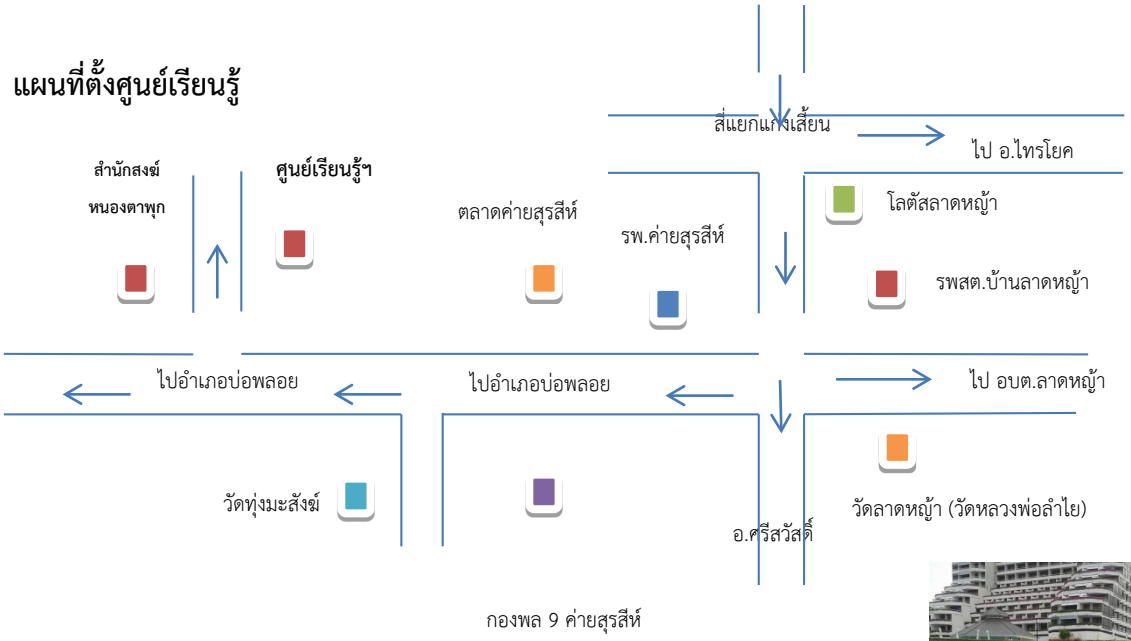

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายบุญมาก พุ่มศรี อายุ 61 ปี

บ้านเลขที่ 22 หมู่ที่ 9 ตำบลหนองกุ่ม อำเภอบ่อพลอย จังหวัดกาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์: 087-0260545

สถานการณ์ของพื้นที่: เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองกุ่ม ส่วนใหญ่ปลูกมันสำปะหลังร้อยละ 21 และพื้นที่ปลูกมีความเหมาะสมมาก (S1) ร้อยละ 19 เหมาะสมปานกลาง (S2) ร้อยละ 32.4 และเหมาะสมเล็กน้อย (S3) ร้อยละ 45.4 โดยปลูกมันสำปะหลังเพื่อขายหัวมันสดให้กับลานมันในพื้นที่ทั้งหมด

- แต่ประสบปัญหาดินขาดความอุดมสมบูรณ์ ขาดการปรับปรุงบำรุงดินเป็นเวลานาน
- ใช้พันธุ์มันสำปะหลังไม่เหมาะสมกับสภาพพื้นที่ ปัญหาภัยแล้ง
- การระบาดของเพลี้ยแป้งมันสำปะหลัง
- ต้นทุนการผลิตสูง ราคาปุ๋ยและสารเคมีแพง ราคาผลผลิตไม่แน่นอน

แนวทางการพัฒนา : 1.ผลผลิตมันสำปะหลังเพิ่มขึ้นจาก 4,000 กก./ไร่ เป็น 4,500 – 5,000 กก./ไร่

2.ลดต้นทุนการผลิตได้ไม่น้อยกว่าร้อยละ 15 ของต้นทุนเดิม

3.มันสำปะหลังมีคุณภาพ

4.ท่อนพันธุ์ปราศจากโรค

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เทคโนโลยีที่เหมาะสมสำหรับการผลิตมันสำปะหลังมีการเลือกใช้ท่อนพันธุ์ และการปรับปรุงบำรุงดิน

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตและเพิ่มคุณภาพมันสำปะหลัง

หลักสูตรการเรียนรู้: 1.การเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังด้วยหลัก 5 ต 5 ตัน และ เพิ่ม 2 ต

2.การลดต้นทุนการผลิตมันสำปะหลัง

ฐานการเรียนรู้: 1.พันธุ์มันสำปะหลัง ใช้ท่อนมันสำปะหลังไม่มีคุณภาพทำให้เปอร์เซ็นต์การงอกและความแข็งแรงต่ำ ส่งผลให้ผลผลิตต่อไร่ลดลง ต้นพันธุ์ที่ดีควรมีอายุ 8-12 เดือน ตัดทิ้งไว้ไม่เกิน 1 เดือน ใช้ท่อนพันธุ์ยาว 20-25 ซม.อย่าใช้ส่วนปลายและโคนลำต้นทำพันธุ์ พันธุ์ที่แนะนำขณะนี้ คือ พันธุ์ห้วยบง 60 ห้วยบง 80เกษตรศาสตร์ 50 ระยอง 5ระยอง 7 ระยอง 9 ระยอง 11 และระยอง 72

2. การทำน้ำหมักชีวภาพโดยสาธิตการทำจากเศษวัสดุเหลือใช้ขั้นตอนวิธีทำ การนำมาผลิต การนำไปใช้ประโยชน์ เพื่อแช่ท่อนพันธุ์มันสำปะหลัง เร่งการงอก ปรับปรุงบำรุงดินการผลิตสมุนไพรป้องกันกำจัดแมลง เช่น สารสกัดสะเดาบดผสมยาสูบ เพื่อช่วยป้องกันกำจัดแมลงในไร่มันสำปะหลังและในพืชผักชนิดต่างๆ

3. เป็นแปลงสาธิตพันธุ์มันสำปะหลังและเทคโนโลยี เป็นแปลงที่นำพันธุ์มันสำปะหลังและเทคโนโลยีที่หน่วยงานราชการส่งเสริมมาทดลองปลูกและทดสอบ เช่น ระบบน้ำหยด และสายพันธุ์มันสำปะหลังที่ยังไม่แพร่หลายในท้องถิ่น เมื่อได้ผลผลิตที่ดีได้ทำกระจายแจกจ่ายให้กับสมาชิกและเกษตรกรในชุมชนที่สนใจ

4. การเป็นศูนย์ขยายความรู้ เป็นศูนย์กลางองค์ความรู้เรื่องการปรับปรุงบำรุงดิน โดยร่วมกับศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนเป็นวิทยากรสอนเกษตรกรชุมชนใกล้เคียง ให้ได้รับข้อมูลข่าวสารองค์ความรู้เพื่อนำไปพัฒนาต่อยอดกับชุมชนตนเอง

5. การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลังด้วยหลัก 5 ต 5 ตัน และเพิ่ม 2 ต คือ เตรียมพันธุ์ดี มีการแช่ท่อนพันธุ์ด้วยสารเคมี มีการปรับปรุงบำรุงดิน การกำจัดวัชพืช การตรวจแปลง การเก็บเกี่ยวอย่างมีคุณภาพ โดยร่วมกันวางแผนการผลิตที่เหมาะสมกับพื้นที่เพื่อลดต้นทุนการผลิต ช่วยเพิ่มผลผลิต และทำให้มันสำปะหลังมีคุณภาพ

6. การใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า เน้นการอบรมให้ความรู้เรื่องการใช้น้ำอย่างประหยัด สอดคล้องต่อความต้องการของพืช

แปลงเรียนรู้

เครือข่าย: ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอพนมทวน อำเภอด่านมะขามเตี้ย อำเภอเลาขวัญ อำเภอไทรโยค

ศูนย์จัดการศัตรูพืชชุมชนตำบลหนองกุ่ม,ตำบลช่องด่าน,ศูนย์จัดการดินปุ๋ยชุมชนตำบลหนองกุ่ม

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวเจนจิรา ลีละผลิน ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรชำนาญการ

เบอร์โทรศัพท์: 092-2569146

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : มันสำปะหลัง

พื้นที่เป้าหมาย : 30,487 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 986 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง : บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 8 บ้านรางยอม ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : Latitude 14.18262 Longitude 99.62085

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 2562 : ระดับ A

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

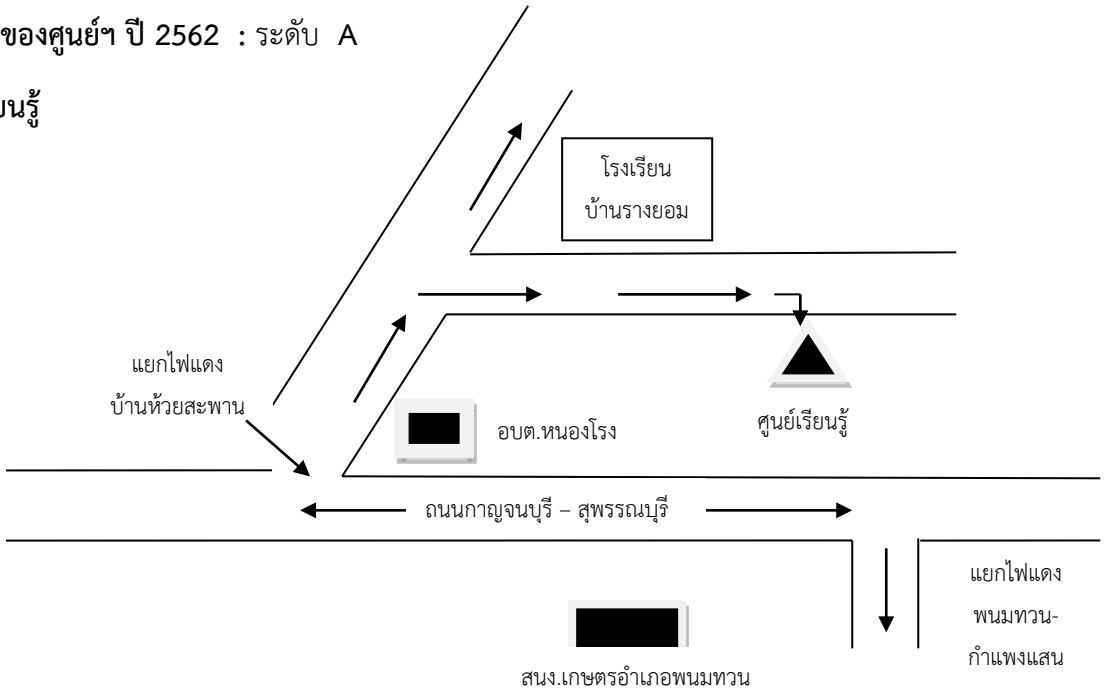

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายประทิน อ่อนน้อย อายุ 47 ปี
บ้านเลขที่ 12 หมู่ที่ 8 ตำบลหนองโรง อำเภอพนมทวน จังหวัดกาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์ : 084-3154079

สถานการณ์ของพื้นที่ : ตำบลหนองโรงมีพื้นที่ทั้งหมด 95,931 ไร่ มีพื้นที่ปลูกมันสำปะหลัง จำนวน 11,350 ไร่ อยู่ในเขตพื้นที่เหมาะสม (S1) ร้อยละ 80เกษตรกรประสบปัญหาผลผลิตตกต่ำ

- เนื่องจากดินขาดความอุดมสมบูรณ์
- มีแมลงศัตรูพืชเพลี้ยแป้งสีชมพูระบาดอย่างรุนแรง จึงหาแนวทางพัฒนาให้ได้ผลผลิตเพิ่มขึ้น

แนวทางการพัฒนา : การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง โดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูงปรับปรุงบำรุงดิน และการผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติควบคุมแมลงศัตรูพืช ทำให้พืชแข็งแรง และมีผลผลิตเพิ่มขึ้นจากเดิมไร่ละ 3 ตัน เป็นไร่ละ 6 ตัน

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เทคโนโลยีการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง และการผลิตแมลงและสมุนไพรเพื่อควบคุมศัตรูพืช

การนำไปใช้ประโยชน์ : เพิ่มประสิทธิภาพการผลิตมันสำปะหลัง

หลักสูตรเรียนรู้: 1. การปรับปรุงบำรุงดินโดยใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง
2. การผลิตผลิตสมุนไพรเพื่อควบคุมศัตรูพืช
3. การผลิตน้ำหมักชีวภาพและฮอร์โมนพืช

4. การผลิตแมลงศัตรูธรรมชาติ

5. การบัญชีและสหกรณ์

6. การเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 ปรับปรุงบำรุงดินโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์คุณภาพสูง

ก่อนการปลูกพืชเพื่อให้ดินมีความอุดม
สมบูรณ์ทำให้พืชแข็งแรงสามารถเพิ่มผลผลิตได้

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การผลิตสมุนไพรควบคุมศัตรูพืช

ทำให้ผลผลิตปลอดภัย ลดต้นทุนการผลิต

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การผลิตปุ๋ยอินทรีย์น้ำและฮอร์โมนพืช

ฉีดพ่นทางใบทำให้ต้นพืชแข็งแรง

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การเลี้ยงแมลงศัตรูธรรมชาติ

ใช้ป้องกันกำจัดศัตรูพืชทำให้ได้ผลผลิต
เพิ่มขึ้นสิ่งแวดล้อมดีขึ้น

ฐานการเรียนรู้ที่ 5 การบัญชีและสหกรณ์

ฐานการเรียนรู้ที่ 6 การเรียนรู้เรื่องเศรษฐกิจพอเพียง (บ่อเลี้ยงปลา บ่อเลี้ยงกุ้ง บ่อเลี้ยงกบ การเลี้ยงวัว การเลี้ยงไก่พันธุ์ไข่ และไก่งวง)

แปลงเรียนรู้

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : น.ส.สมพร รามเนตร ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 089-2666096

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 2,130 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 173 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง : บ้านยาง หมู่ที่ 4 ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : Latitude 14.02186 Longitude 99.49972 UTM : 47P X : 553960 Y : 1550200

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 2560 : ระดับ A

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

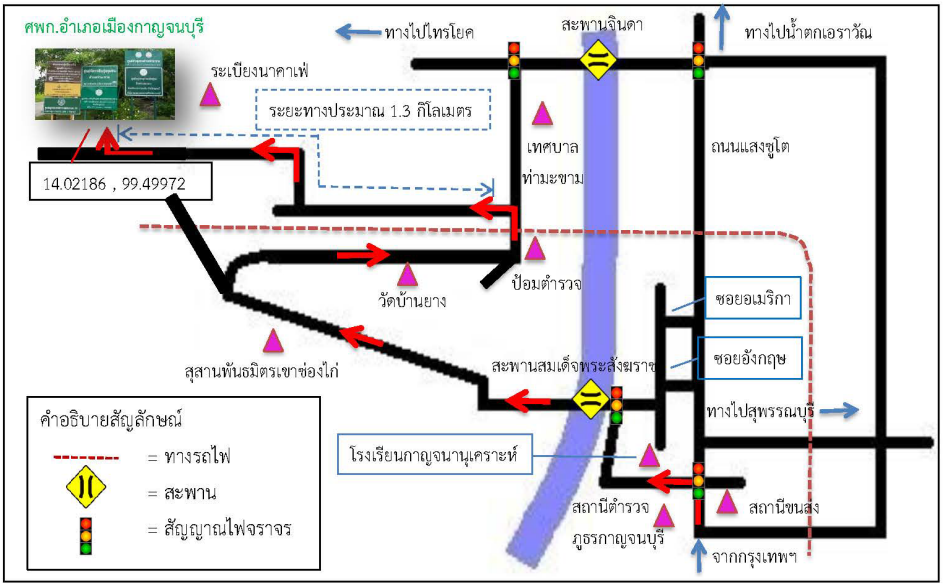

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายมานพ ทศพร อายุ 69 ปี

บ้านเลขที่ 63/2 หมู่ที่ 4 ตำบลท่ามะขาม อำเภอเมืองกาญจนบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์: 081-4318362

สถานการณ์ของพื้นที่ : ตำบลท่ามะขาม มีแม่น้ำแควไหลผ่านกลางพื้นที่ ทำให้แบ่งออกเป็น 2 ฝั่งแม่น้ำ โดยฝั่งหนึ่งเป็นชุมชนเมือง และ อีกฝั่งหนึ่งเป็นชุมชนการเกษตร ส่วนใหญ่ปลูกข้าว ร้อยละ 90 มีคลองส่งน้ำการคมนาคมสะดวก

- พื้นที่ปลูกข้าว อยู่ในเขตพื้นที่เหมาะสมน้อย (S3) และ ไม่เหมาะสม (N)
- มีการทำการเกษตรนี้มานานตั้งแต่บรรพบุรุษ มีกลุ่มเกษตรกรส่วนหนึ่งเริ่มสนใจการปลูกข้าวเพื่อผลิตเมล็ดพันธุ์ไว้จำหน่าย แทนการขายให้โรงสี ประกอบปุ๋ยและสารเคมีมีราคาแพง
- ทางกลุ่มเกษตรกรจึงได้ริเริ่มทำข้าวพันธุ์จำหน่าย และแปรรูปเป็นข้าวสารเพื่อการบริโภค เป็นจุดรวบรวมการผลิตสารชีวภัณฑ์ใช้ในกลุ่ม และจำหน่ายให้เกษตรกรใกล้เคียง ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินเพื่อลดต้นทุนการผลิตร่วมด้วย

แนวทางการพัฒนา : ๑. การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวให้ได้คุณภาพดี

๒. การผลิตข้าวแบบลดต้นทุน

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เทคโนโลยีการผลิตพันธุ์ข้าวเพื่อจำหน่าย

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตข้าว และเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้**หลักสูตรเรียนรู้ :** 1. หลักสูตรหลัก ได้แก่ 1) วิชาเกษตรทฤษฎีใหม่ 2) วิชาเศรษฐกิจพอเพียง 3) วิชาบัญชีต้นทุนอาชีพ

2. หลักสูตรบังคับ ได้แก่ 1) วิชาการผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อจำหน่าย 2) วิชาการแปรรูปข้าวสารเพื่อจำหน่าย 3) วิชาการบริหารจัดการศัตรูข้าว 4) วิชาการผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์ 5) วิชาการเรียนรู้ด้านดินปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต

3. หลักสูตรเสริม ได้แก่ 1) วิชาการใช้น้ำอย่างรู้คุณค่า 2) วิชาส่งเสริมการรวมกลุ่มและพัฒนาความรู้ 3) วิชาแผนการผลิตรายบุคคล/ แผนธุรกิจกลุ่ม (IFPP)

ฐานการเรียนรู้ :

ฐานการเรียนรู้ที่ ๑ การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าวเพื่อจำหน่าย

การผลิตเมล็ดพันธุ์ข้าว การดูแลตั้งแต่ปลูกจนกระทั่งเก็บเกี่ยว ในแต่ระยะ เช่น ระยะกล้า ได้แก่ การจำกัดวัชพืช การใช้การจัดการน้ำแบบแห้งสลับเปียก การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การตรวจแมลง ระยะแตกกอ ได้แก่ การถอนตัดพันธุ์ปน และการกำจัดวัชพืชแมลง การให้น้ำแบบแห้งสลับเปียก ระยะตั้งท้อง ได้แก่ การถอนตัดพันธุ์ปน กำจัดวัชพืช สำรวจโรคแมลง ระยะออกรวง ได้แก่ การถอนตัดพันธุ์ปนกำจัดวัชพืช สำรวจแมลงก่อนเกี่ยว 20 วัน เอาน้ำออกจากนา ประสานผู้รับซื้อและ ระยะเก็บเกี่ยว ได้แก่ ถอนตัดพันธุ์ปน การกำจัดวัชพืช เก็บเกี่ยวระยะพลับพลึง

ฐานการเรียนรู้ที่ ๒ การแปรรูปข้าวสาร เพื่อจำหน่าย

เรียนรู้การคิดคำนวณราคาจำหน่ายจากผลผลิต การคิดเปอร์เซ็นต์การสูญเสีย หลักการสีข้าวพันธุ์ข้าวต่างๆ เพื่อลดการแตกหักของเมล็ด เช่น ขาวดอกมะลิ 105 และ ปทุมธานี 1 รวมถึงการบรรจุหีบห่อ และบรรจุภัณฑ์ เพื่อรอการจำหน่าย

<u>ฐานการเรียนรู้ที่ 3</u> การบริหารจัดการศัตรูข้าว

เรียนรู้การสำรวจแปลงนา การสำรวจแมลง การจำแนกมิตร-ศัตรูข้าวที่สำคัญ การประเมินสถานการณ์และเตือนภัยชุมชนเพื่อลดความเสี่ยงจากการระบาดของแมลงศัตรูพืชชนิดต่างๆ เช่น เพลี้ยกระโดดสีน้ำตาล หนอนกอข้าว เป็นต้น

<u>ฐานการเรียนรู้ที่ 4</u> การผลิตและการใช้สารชีวภัณฑ์

สาธิตการผลิตสารชีวภัณฑ์ที่สำคัญสำหรับใช้ในนาข้าว เช่น การผลิตขยายเชื้อราไตรโคเดอร์ม่า เชื้อราบิวเวอเรีย บีที สารสะเดา เป็นต้น

<u>ฐานการเรียนรู้ที่ 5</u> การเรียนรู้ด้านดินปุ๋ยเพื่อลดต้นทุนการผลิต

เรียนรู้วิธีการเก็บดิน และการวิเคราะห์ดิน การประเมินระดับความสมบูรณ์ของดินนาจากค่าวิเคราะห์ดิน การจัดการธาตุอาหารพืชในนาข้าวการใช้ปุ๋ย N-P-K (แม่ปุ๋ย) ตามช่วงเวลาระยะการเติบโต และการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ในการปรับปรุงดิน

แปลงเรียนรู้ : ข้าว

เครือข่าย : สถาบันวิทยาศาสตร์ข้าวแห่งชาติ สุพรรณบุรี ศูนย์เมล็ดพันธุ์ข้าวราชบุรี กรมการข้าว ศูนย์ข้าวชุมชนในจังหวัดกาญจนบุรี ศพก.เครือข่าย (ข้าว) ในจังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวมัทนา อยู่วัง ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 034-564266 081-2906375

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : มันสำปะหลัง

พื้นที่เป้าหมาย : 113,363 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 3,685 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง : บ้านชุมนุมพระ หมู่ที่ 8 ตำบลหนองฝ้าย อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : Latitude 14.6725699956686 Longitude 99.6510199998257

X 570096.2003 Y 1622212.172

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 2561 : ระดับ B

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

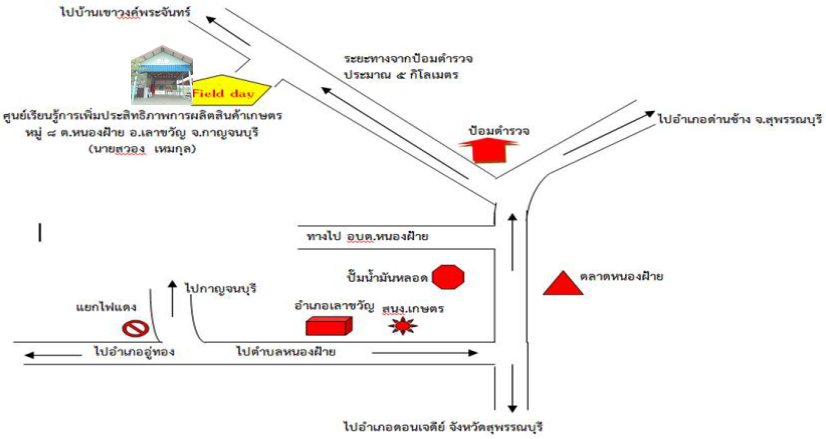

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายสวอง เหมกุล

บ้านเลขที่ 12/2 หมู่ที่ 8 ตำบลหนองฝ้าย อำเภอเลาขวัญ จังหวัดกาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์ : 084-8937740

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลหนองฝ้าย ส่วนใหญ่ปลูกมันสำปะหลังคิดเป็นร้อยละ 63

- พื้นที่ปลูกเป็นพื้นที่ที่เหมาะสมกับการปลูกมันสำปะหลัง (S1)
- ประสบปัญหาในเรื่องของแหล่งน้ำ
- การใช้ปัจจัยการผลิตสูง
- การใช้ปุ๋ยและสารเคมีติดต่อกันเป็นระยะเวลานานจึงทำให้เกิดชั้นดินดาน ทำให้ดินมีความสมบูรณ์ต่ำ
- มีแหล่งรับซื้อผลผลิตในพื้นที่ ทั้งลานมัน และโรงงานแป้ง

แนวทางการพัฒนา : เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังต่อไร่ให้สูงขึ้น 40%

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังโดยการไถระเบิดดินดาน

การนำไปใช้ประโยชน์ : เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

หลักสูตรเรียนรู้ :

1. เพิ่มผลผลิตมันสำปะหลังโดยการไถระเบิดดินดาน
2. เทคนิคการเพิ่มผลผลิตโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี

ฐานการเรียนรู้ :

ฐานเรียนรู้ที่ 1 : การใช้พันธุ์มันสำปะหลังที่เหมาะสมกับพื้นที่

ฐานเรียนรู้ที่ 2 : การไถระเบิดดินดานเพื่อเพิ่มผลผลิตมันสำปะหลัง

ฐานเรียนรู้ที่ 3 : การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน

ฐานเรียนรู้ที่ 4 : เทคนิคการเพิ่มผลผลิตโดยการใช้ปุ๋ยอินทรีย์ร่วมกับปุ๋ยเคมี

แปลงเรียนรู้ : มันสำปะหลัง

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายจำเริญ กาญจนพลี ตำแหน่ง เจ้าพนักงานการเกษตรชำนาญงาน

เบอร์โทรศัพท์ : 085-8210557

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : ข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

พื้นที่เป้าหมาย : 50,475 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 2,524 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง: บ้านท่าสนุ่น หมู่ที่ 4 ตำบลด่านแม่แฉลบ อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : Latitude 14.32408 Longitude 99.10144 Zone 47 X = 518378 Y = 1606861

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

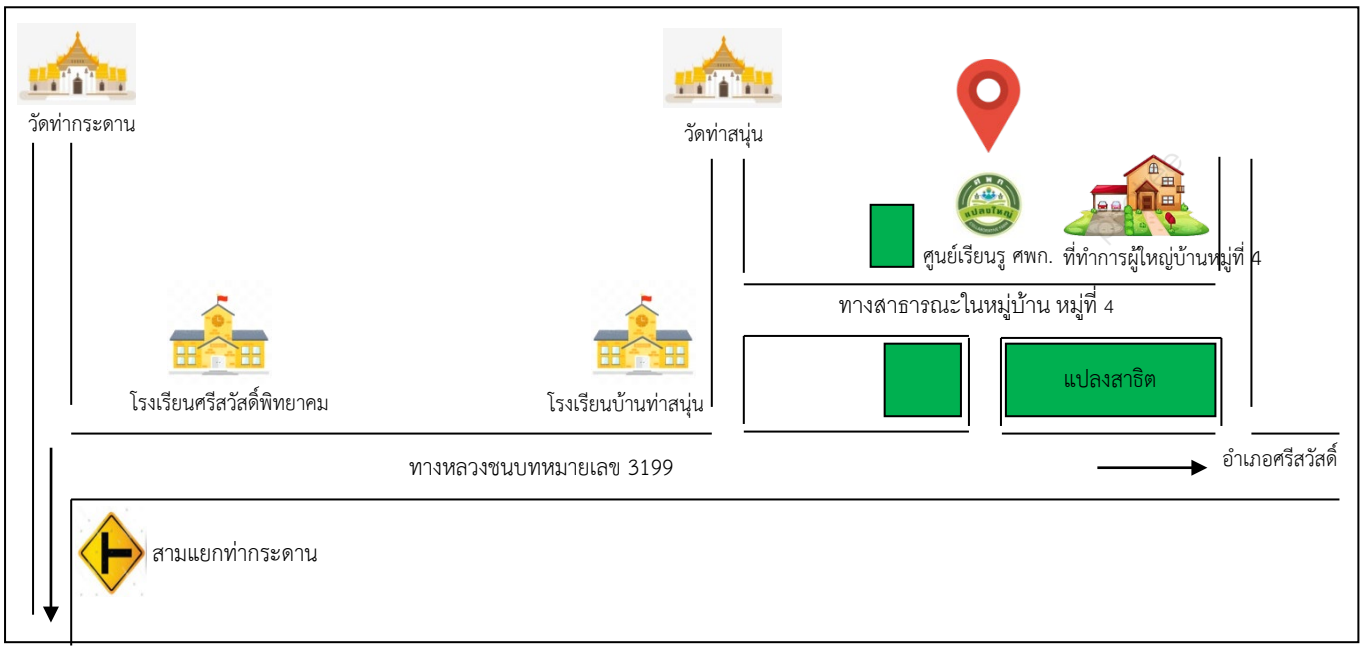

อำเภอเมืองกาญจนบุรี

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายคำนวณ ขำสุวรรณ อายุ 46 ปี
เลขบัตรประจำตัวประชาชน 3710400042523
บ้านเลขที่ 30/1 หมู่ที่ 4 ตำบลด่านแม่แฉลบ อำเภอศรีสวัสดิ์ จังหวัดกาญจนบุรี
เบอร์โทรศัพท์ : 081-8575463

สถานการณ์ของพื้นที่ : เกษตรกรในพื้นที่ตำบลด่านแม่แฉลบ ส่วนใหญ่ปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ร้อยละ 90 ของพื้นที่ ซึ่งพื้นที่เหมาะสมกับการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ (S1) ร้อยละ 57.58 ปลูกโดยอาศัยน้ำฝนในช่วงฤดูฝน เกษตรกรมีการใช้ปัจจัยการผลิตสูง เนื่องจากดินมีความอุดมสมบูรณ์ต่ำ ทำให้ต้องใช้ต้นทุนในการผลิตสูง ประกอบกับราคาปุ๋ยและสารเคมีมีราคาแพง

แนวทางการพัฒนา : การลดต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ซึ่งเกษตรกรใช้ต้นทุนการผลิตเฉลี่ยไร่ละ 5,198 บาท โดยมีเป้าหมายลดต้นทุนไร่ละ 385.50 บาท

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ : เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

หลักสูตรเรียนรู้: 1. การเตรียมดินเพื่อปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์

2. การใช้ปุ๋ยพืชสดในการปรับปรุงบำรุงดิน
3. การใช้เมล็ดพันธุ์
4. การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน
5. การป้องกันและกำจัดโรคและแมลงโดยวิธีผสมผสาน
6. การเก็บเกี่ยวและการดูแลรักษาข้าวโพดเลี้ยงสัตว์หลังการเก็บเกี่ยว

ฐานการเรียนรู้:

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การเตรียมดิน– การเก็บเกี่ยว โดยเน้นในระยะเตรียมดินโดยใช้ปุ๋ยพืชสด ในการปรับปรุงบำรุงดิน

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การใช้เมล็ดพันธุ์ดี ราคาถูกในการปลูกข้าวโพดเลี้ยงสัตว์ ใช้ในอัตราที่เหมาะสมตามหลักวิชาการ

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การใช้ปุ๋ยถูกชนิด ถูกอัตรา ถูกเวลา โดยเน้นการใช้ปุ๋ยตามค่าการวิเคราะห์ดิน ได้แก่ การส่งดินตรวจหาผลการวิเคราะห์ดิน ใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินต่อไร่และใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินต่อแปลง

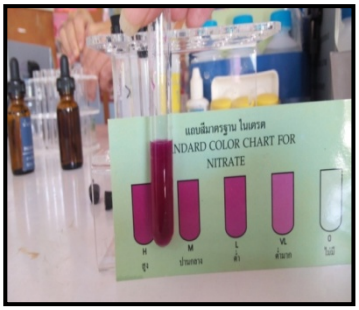

แปลงเรียนรู้

เครือข่าย : 11 เครือข่าย

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวณัฏฐา สารีวงษ์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : 087-7513560

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตร อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : ยางพารา

พื้นที่เป้าหมาย : 17,000 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 309 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง : หมู่ที่ 2 ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : X 433976 Y 1676027

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 2560 : ระดับ B

แผนที่ไปศูนย์เรียนรู้ :

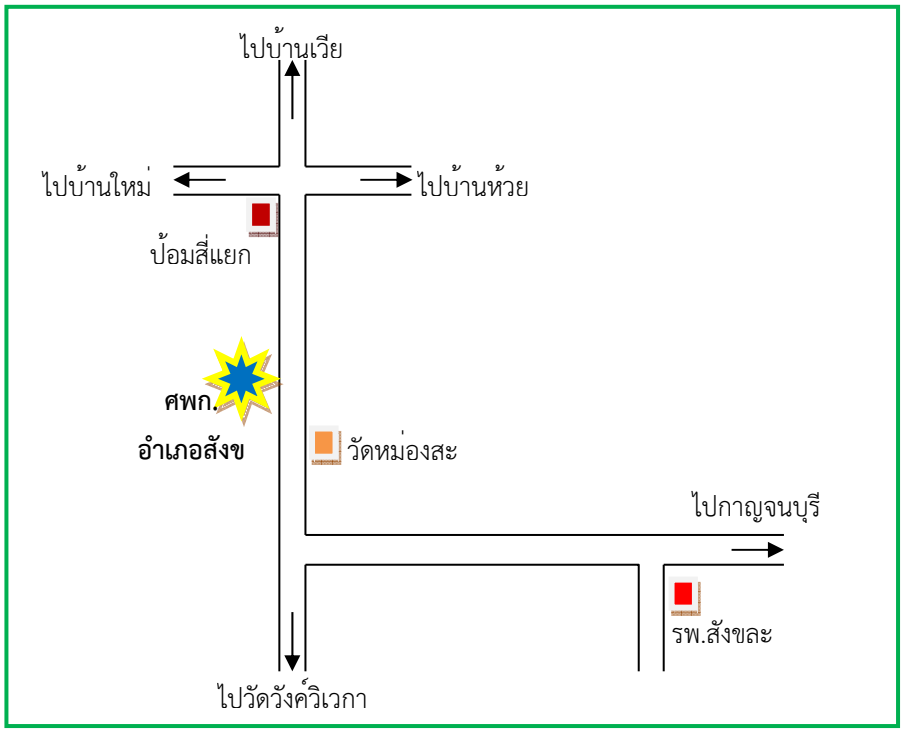

ชื่อเกษตรกรต้นแบบ : นายเล็ก นาเครือ

บ้านเลขที่ 109 หมู่ที่ 2 ตำบลหนองลู อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์ : 081-2863466

สถานการณ์ของพื้นที่ : ปัจจุบันผลิตภัณฑ์ยางพาราแผ่นดิบมีราคาค่อนข้างต่ำ และมีแนวโน้มต่ำลงเรื่อยๆ ในขณะที่เกษตรกรต้องลงทุนในการผลิตสูง ซึ่งทำให้มีรายได้ไม่เพียงพอต่อการเลี้ยงชีพ

แนวทางพัฒนา : ส่งเสริมให้เกษตรกรลดต้นทุนการผลิตโดยผสมปุ๋ยใช้เอง ทำปุ๋ยหมักไว้ใช้ในสวนยางพารา ส่งเสริมให้มีการดูแลรักษาสวนยางพาราเพื่อลดปัจจัยการเกิดโรคและแมลง อีกทั้งยังส่งเสริมให้เกษตรกรหันมาทำอาชีพเสริม เช่น ปลูกผัก ปลูกพืชผสมผสาน การเลี้ยงสัตว์ เพื่อเป็นการเสริมรายได้ไว้ใช้ในครัวเรือนต่อไป

จุดเด่นของศูนย์เรียนรู้ : การผลิตยางพาราแผ่นดิบคุณภาพ และการปลูกพืชแบบผสมผสาน

หลักสูตรเรียนรู้ : การทำการเกษตรแบบผสมผสาน

ฐานการเรียนรู้ :

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การทำยางพาราแผ่นคุณภาพ ส่งเสริมให้เกษตรกรพัฒนาทักษะการผลิตยางพาราแผ่นที่มีคุณภาพ (ชั้น3) โดยเน้นย้ำที่วิธีการปฏิบัติในการจัดกระบวนการเรียนรู้จะมีการสาธิต (ภาคปฏิบัติ) ให้กับเกษตรกร แนะนำวิธีการกรีดยางที่ถูกต้อง และการดูแลต้นยางพาราที่เปิดกรีดแล้ว

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การจัดการดินและปุ๋ย การปรับปรุงบำรุงดิน ส่งเสริมให้เกษตรกรรู้จักการจัดการบำรุงดินในแปลงพืชผลของตนเอง ทั้งในการทำสวนยางพารา และพืชอื่นๆ

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การเลี้ยงหมูหลุม ปัจจุบันพื้นที่การเกษตรในอำเภอสังขละบุรีส่วนมาก คือ ยางพารา ปาล์มน้ำมัน ไม้ผล และไม้ยืนต้นอื่นๆ ซึ่งส่วนใหญ่เป็นพืชที่ทำรายได้ให้กับเกษตรกรได้เป็นช่วงๆ การสนับสนุนให้เกษตรกรเลี้ยงสัตว์ เช่น หมู ไก่พื้นเมือง ไก่ไข่ เป็ดไข่ นอกจากเป็นการประหยัดค่าใช้จ่ายในครัวเรือน ทั้งยังเป็นการสร้างรายได้เสริมให้กับเกษตรกรในช่วงที่พักหน้ายางหรือช่วงที่ไม่มีรายได้จากการทำการเกษตรของพืชหลักอีกด้วย และยังเป็นส่วนหนึ่งในการดำเนินชีวิตตามหลักปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงของ พระบาทสมเด็จพระปรมินทรมหาภูมิพลอดุลยเดช รัชกาลที่ 9

ฐานการเรียนรู้ที่ 4 การทำบัญชีครัวเรือน บัญชีต้นทุนการผลิต ให้ความรู้แก่เกษตรกรในการจัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อทำให้เกษตรรู้จักประหยัด ไม่ใช้จ่ายฟุ่มเฟือย ลดค่าใช้จ่ายที่ไม่จำเป็น และมีเงินออมมากขึ้น

แปลงเรียนรู้ : ยางพารา การเลี้ยงหมูหลุม แปลงปลูกพืชสวนผสม

เครือข่าย : ศูนย์เพิ่มประสิทธิภาพสินค้าเกษตรตำบลปรังเผล อำเภอสังขละบุรี จังหวัดกาญจนบุรี

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสมหญิง ชัยจินดา ตำแหน่งนักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 081-1986008

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิ์ภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก : สับปะรด

พื้นที่เป้าหมาย : 6,957 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 602 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง : บ้านหนองหูช้าง หมู่ที่ 12 ตำบลหนองปรือ อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : Latitude 14.59228 Longitude 99.49822

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 2560 : ระดับ A

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้

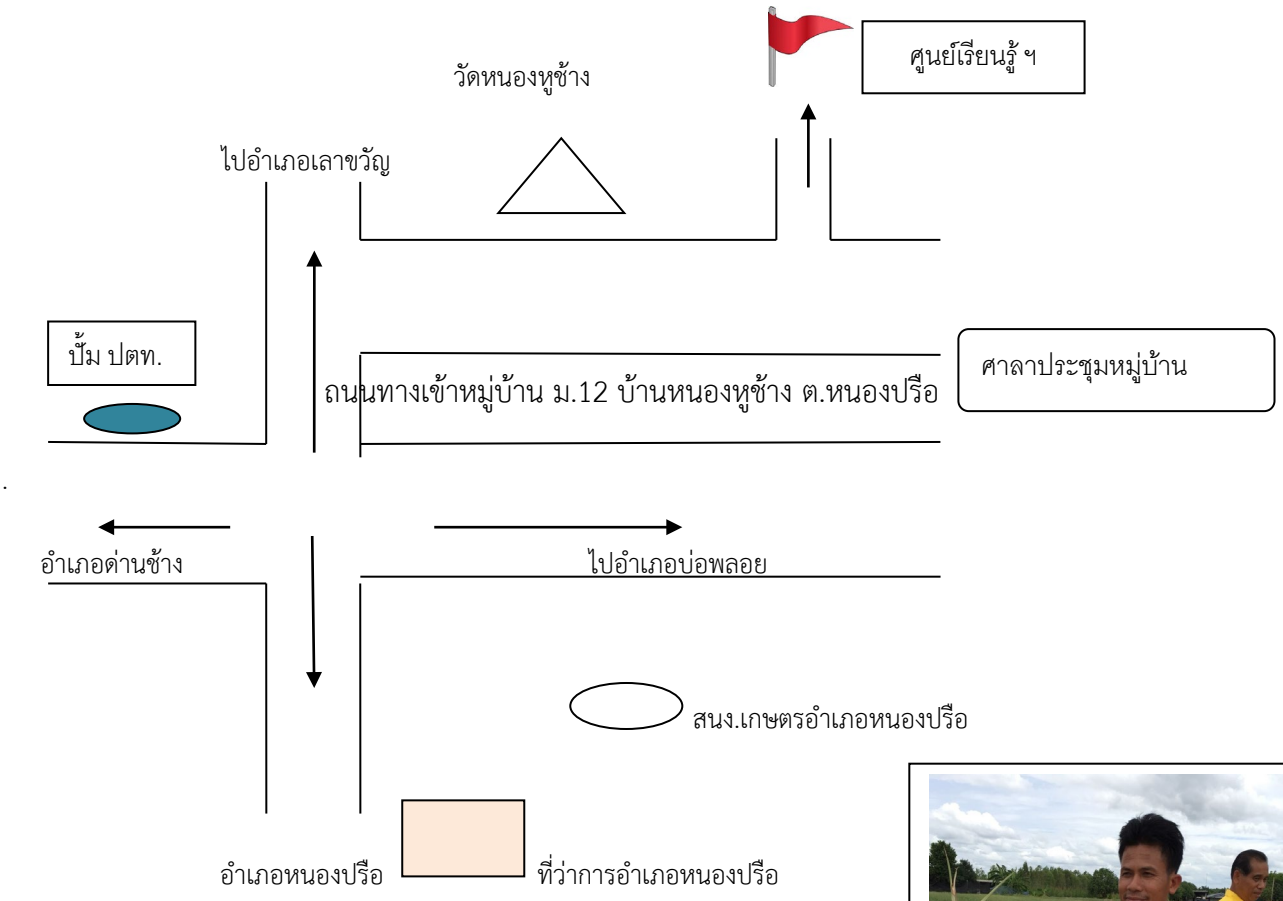

ชื่อเกษตรกรต้นแบบเจ้าของแปลงเรียนรู้ : นายสมนึก แซ่เตียน อายุ 42 ปี
บ้านเลขที่ 79 หมู่ที่ 12 บ้านหนองหูช้าง ตำบลหนองปรือ
อำเภอหนองปรือ จังหวัดกาญจนบุรี 71220

เบอร์โทรศัพท์ : 0895189327

สถานการณ์ของพื้นที่ : สภาวะการผลิตสับปะรดในพื้นที่ตำบลหนองปรือพื้นที่ส่วนใหญ่เป็นพื้นที่มีความเหมาะสมต่อการปลูกสับปะรด ในช่วงระยะเวลาที่ผ่านมาพบว่า

- ต้นทุนการผลิตสับปะรดสูงขึ้นกว่าเดิมส่งผลให้รายได้เกษตรกรลดลง
- ราคาสับปะรดตกต่ำติดต่อกันเป็นระยะเวลายาวนาน/ต่อเนื่อง
- สภาพดินเสื่อมโทรม/สภาพอากาศมีความแปรปรวนส่งผลต่อคุณภาพสับปะรดลดลง

<u>แนวทางการพัฒนา</u> : การวางแผนให้ชุมชนเข้ามามีส่วนร่วมจัดการ ชี้แจงหลักการเหตุผล ร่วมวิเคราะห์ จุดอ่อน จุดแข็ง ให้ชุมชนทราบ จึงเป็นการวางแผนการลดต้นทุนที่ไม่จำเป็น เพื่อเพิ่มผลผลิตให้สูงขึ้น ตลอดจนจัดทำบัญชีครัวเรือน ให้ชุมชนเข้ามาเรียนรู้และนำไปปฏิบัติต่อยอดขยายผลหมู่บ้านใกล้เคียงในโอกาสต่อไปแบบยั่งยืน โดยมีเป้าหมายลดต้นทุนการผลิตสับปะรดจากเดิม 4.68 บาท/กิโลกรัม เหลือ 4 บาท/กิโลกรัม และปรับเปลี่ยนการปลูกสับปะรดโรงงานเป็นสับปะรดผลสดตามความต้องการของตลาดเน้นคุณภาพมากกว่าปริมาณอีกทั้งส่งเสริมการแปรรูปจากผลผลิตที่ไม่ได้ขนาดและตกเกรดเพื่อเพิ่มมูลค่าเพิ่มรายได้อย่างยั่งยืน

<u>เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้</u> : เทคโนโลยีการลดต้นทุนการผลิตสับปะรด/การเปรียบเทียบระบบน้ำเพื่อเพิ่มผลผลิตและคุณภาพของสับปะรดผลสด

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตสับปะรดการ

หลักสูตรการเรียนรู้ : การลดต้นทุนการผลิตสับปะรด

<u>ฐานการเรียนรู้</u> มี 3 ฐานการเรียนรู้

<u>1. การดูแลรักษาตั้งแต่เริ่มปลูกจนถึงการเก็บเกี่ยว</u> โดยเน้นการกำจัดวัชพืชภายในแปลงปลูก การบริหารการจัดการระบบน้ำ (กรณีแปลงที่มีระบบน้ำ) การใส่ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดิน การตรวจแปลง การจัดทำบัญชีครัวเรือน การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างเกษตรกรภายในพื้นที่ และเกษตรกรหมู่บ้านใกล้เคียง ร่วมวางแผนการผลิต แผนการปลูกและการจัดการ

<u>2. การทำปุ๋ยหมักและน้ำหมักชีวภาพ</u> จัดหาวัสดุคงเหลือในพื้นที่ๆไม่ได้ประโยชน์ นำมาทำปุ๋ยหมัก โดยร่วมกับสำนักงานเกษตรอำเภอหนองปรือ สถานีพัฒนาที่ดิน เพื่อทำปุ๋ยหมัก น้ำหมักชีวภาพ สารสมุนไพรป้องกันกำจัดแมลง นำมาผลิตใช้ให้เกิดประโยชน์

<u>3. การลดต้นทุนการผลิต</u> การใช้ปุ๋ยตามค่าวิเคราะห์ดินให้ถูกต้องตามอัตรา ถูกต้องระยะเวลา ลดการใช้ปุ๋ยเคมีและหันกับมาใช้ปุ๋ยหมัก ปุ๋ยชีวภาพเพิ่มขึ้น ทดแทนปุ๋ยเคมีที่มีราคาสูงขึ้น มีการปลูกพืชตระกูลถั่ว ปุ๋ยพืชสด มีการจดบันทึกค่าใช้จ่าย จัดทำบัญชีครัวเรือน เพื่อให้ทราบต้นทุนการผลิต

แปลงเรียนรู้

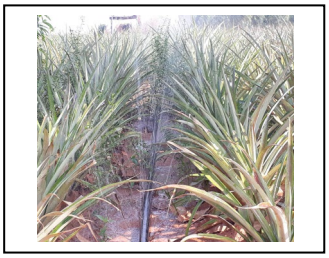

เป็นศูนย์กลางแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ฝึกปฏิบัติในแปลงจริงให้ชุมชน เข้ามาศึกษาทดลอง ทั้งในพื้นที่และหมู่บ้านใกล้เคียง มีการรวมกลุ่มก่อให้เกิดความเข็มแข็งมีเครือข่ายเพิ่มขึ้น แบ่งเป็น ดังนี้

1. แปลงเรียนรู้การให้ระบบน้ำแบบสปริงเกอร์ในสับปะรด เนื้อที่ปลูกจำนวน 2 ไร่ ใช้วิธีการปลูกแบบแถวเดี่ยว ได้จำนวนหน่อปลูกทั้งสิ้น 7,000 หน่อ/ไร่

2. แปลงเรียนรู้การให้ระบบน้ำแบบน้ำพุ่งในสับปะรด เนื้อที่ปลูกจำนวน 1 ไร่ ใช้วิธีการปลูกแบบแถวคู่ ได้จำนวนหน่อปลูกทั้งสิ้น 10,000 หน่อ/ไร่

นอกจากนี้ภายในศูนย์ยังมีการใช้หลักการเกษตรทฤษฎีใหม่ ในรัชกาลที่ 9 โดยมีจุดสาธิตดังนี้

1. การเลี้ยงไก่ไข่ จำนวน 40 ตัว
2. การเพะเห็ดนางฟ้า จำนวน 200 ก้อน
3. การเพาะถั่วงอกในลอง
4. การเลี้ยงปลาดุก จำนวน 200 ตัว

เครือข่าย ศพก. :

ชื่อเจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นายกรภัทร์ โพธิจักร์ นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ

เบอร์โทรศัพท์ : 084-0827173

ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร

ชื่อศูนย์ : ศูนย์เรียนรู้การเพิ่มประสิทธิภาพการผลิตสินค้าเกษตร อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

สินค้าหลัก: ข้าว

พื้นที่เป้าหมาย : 76,309 ไร่

เกษตรกรเป้าหมาย : 3,616 ครัวเรือน

สถานที่ตั้ง : ที่ดินสาธารณประโยชน์ (หนองช้างเล่น) บ้านหนองปลิง หมู่ที ๗ ตำบลดอนแสลบ อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

พิกัด : Latitude 14.30519 Longitude 99.80008

ระดับการพัฒนาของศูนย์ฯ ปี 2560 : ระดับ B

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

แผนที่ตั้งศูนย์เรียนรู้ :

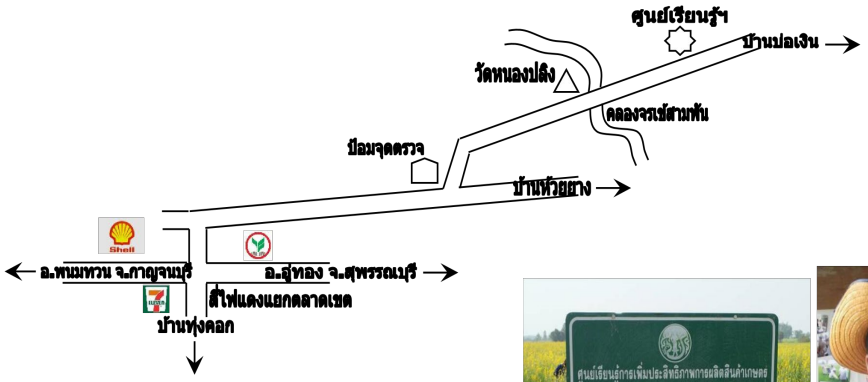

ประธานศูนย์ : นายพนม ขุนพรหม

ที่อยู่: บ้านเลขที่ 295/2 หมู่ที่ 7 ตำบลดอนแสลบ อำเภอห้วยกระเจา จังหวัดกาญจนบุรี

เบอร์โทรศัพท์ : 089-2116436

เทคโนโลยีเด่นของศูนย์เรียนรู้ :
1. การใช้ชีวภัณฑ์ในนาข้าว
2. การผสมปุ๋ยใช้เอง
3. การใช้พืชปุ๋ยสดปรับปรุงบำรุงดิน
4. การไถกลบตอซังหลังการเก็บเกี่ยว

การนำไปใช้ประโยชน์ : ลดต้นทุนการผลิตข้าว, เพิ่มแร่ธาตุในดิน

ฐานการเรียนรู้ แบ่งออกเป็น 3 ฐาน

ฐานการเรียนรู้ที่ 1 การผลิตข้าวโดยใช้ชีวภัณฑ์และการปรับปรุงบำรุงดินในนา เน้นการอบรมเพื่อให้ความรู้และฝึกปฏิบัติในการผลิตชีวภัณฑ์ เช่น ไตรโครเดอร์มา บิวเวอเรีย เพื่อนำมาใช้ทดแทนสารเคมีในการป้องกันกำจัดโรคและแมลงศัตรูข้าว รวมไปถึงการผลิตปุ๋ยอินทรีย์ และปุ๋ยน้ำหมักเพื่อทดแทนการใช้ปุ๋ยเคมี ซึ่งเป็นแนวทางในการลดต้นทุนการผลิต และการสร้างองค์ความรู้ด้านการปรับปรุงบำรุงดินหลังการเก็บเกี่ยวผลผลิต เช่น การปลูกพืชปุ๋ยสด การไถกลบตอซัง ซึ่งช่วยเพิ่มธาตุอาหารในดินส่งผลให้ได้ผลผลิตสูงขึ้น

ฐานการเรียนรู้ที่ 2 การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดิน สร้างความรู้ความเข้าใจในเรื่องของปุ๋ยธาตุอาหารหลักที่จำเป็นสำหรับข้าว การใช้ปุ๋ยถูกชนิด ถูกอัตรา ถูกเวลา แล้วนั้น การตรวจวิเคราะห์ธาตุอาหารในดินจะเป็นแนวทางการใช้ปุ๋ยที่ถูกต้อง เป็นประโยชน์ และตรงความต้องการของข้าว และสร้างความรู้และฝึกปฏิบัติการผสมปุ๋ยใช้เองจากแม่ปุ๋ย เพื่อใช้ปุ๋ยในราคาถูกลงซึ่งช่วยลดต้นทุนการผลิตข้าว

ฐานการเรียนรู้ที่ 3 การจัดทำ บัญชีฟาร์ม ฝึกให้เกษตรกรจดบันทึกบัญชีฟาร์มเพื่อเป็นข้อมูลประกอบการทำนาในแต่ละฤดูกาลผลิตข้าวได้ทราบถึงต้นทุน รายได้ กำไรหรือขาดทุนที่เกิดขึ้นจากการทำนา

แปลงเรียนรู้

เจ้าหน้าที่ส่งเสริมการเกษตร : นางสาวอัมพวัน มีทรัพย์มั่น ตำแหน่ง นักวิชาการส่งเสริมการเกษตรปฏิบัติการ
เบอร์โทรศัพท์ : 089-1554860